

מועד אב תש"פ

בס"ד

בחינה בהלכות איסור והיתר

ב' אב תש"פ

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותגוש תלונה לוועדת משמעת.
3. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
4. חלק א' - עיון - 7 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 6 מתוך 7 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 6 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 6 התשובות שמבקש לבדוק.
5. חלק ב' - בקיאות - 3 שאלות.
יש לציין את דעת השו"ע, הרמ"א, ונו"כ.
חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
6. חלק ג' - יישום - 3 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
7. יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 6 שאלות מתוך 7 שאלות

יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. שהיית בשר במלחו.

- א. האם מותר להשהות בשר במלחו אחר פליטת כל צירו? כתוב את שיטות הראשונים ופסק השו"ע בזה.
- ב. בשר שלא נמלח כלל או שנמלח ופלט כל דמו, שמונח יחד עם בשר שנמלח קודם פליטת הדם, מה דין הבשר? והאם יש לו תקנה? כתוב ד' שיטות בראשונים והכרעת השו"ע והרמ"א.
- ג. בשר שנגע בנוזל שספק אם הוא ציר או מים, מה דין הבשר? ציין את הטעם ומה הדין במקרה שנגע בציר שמעורב עם מעט מים?

עמוד 1 מתוך 4

2. מליח כרותח.

- א. מליח שאינו נאכל מחמת מלחו שכבר שהה שיעור מליחה. האם דינו כרותח לכל דיניו? האם ישנו הבדל בין מליח שהפליט דם מבשר לבין מליח שע"ג בשר וחלב?
ב. בשר צלי קר במקרר (הנאכל מחמת מלחו) שנפל לתוך קערת חלב קר שבמדף למטה ממנו, מה דינו של בשר זה?

3. תחיבת כף לקדירה.

- א. תחב כף חלבית בת יומא נקיה לתבשיל פרווה רותח בסיר בשרי בן יומו, מה דין הכף? הסיר? והתבשיל?
ב. מה הדין במקרה הנ"ל שתחב כף שהשתמשו בה אך ורק בכלי שני?
ג. בישלו מאכל פרווה בסיר פרווה ותחבו בו כף חלבית ולאחר מכן בישלו פעם נוספת באותו הסיר מאכל פרווה ותחבו בו כף בשרית, מה דין הסיר לשיטת השו"ע? כיצד זה מתיישב עם הפסק בסעיף א'?

4.

- א. כותב השולחן ערוך (סימן קד סעיף א):

"ואם נחתך העכבר לחתיכות דקות, והוא בעניין שאינו יכול לסננו כגון שנתערב השכר או החומץ במאכל עב, הכל אסור ואין שם ביטול, דחיישינן שמא יפגע בממשו של איסור ולא ירגיש."

באר מה שונה איסור זה מכל האיסורים שבתורה שמתבטלים בשישים ואין אנו חוששים שמא יפגע בממשו של איסור לאחר הביטול?

- ב. אישה שפתחה את דלת התנור שבביתה, ראתה שבתוך התנור נצלה עכבר על תבנית האפייה. שואלת היא האם התבנית זקוקה להכשר או שמא ניתן להשתמש בתבנית ללא הכשר?

- ג. קיימא לן שנותן טעם לפגם מותר – הראשונים דנו האם נותן טעם לפגם הגדרתו שפוסל את ההיתר מאכילת אדם או שמא כל שאינו נותן טעם טוב בהיתר נקרא טעם פגום, למרות שההיתר לא נפסל מאכילת אדם. הבא את מסקנתם ושתי ראיות לזה כפי שהובאו בדבריהם?

5. דין מין בשיאנו מינו.

- א. 'קיימ"ל דיבש ביבש מין בשיאנו מינו בששים': מהם הטעמים השונים לזה? ומה הנפק"מ ביניהם? כתוב לפחות ב' נפק"מ.
ב. בשר ששהה ג' ימים ללא מליחה ונתערב עם שאר בשר היתר יבש ביבש – האם בעיני ששים, כתוב את פסק השו"ע ואת שיטות האחרונים וטעמם?
ג. תערובת מין בשיאנו מינו יבש ביבש ונאבד קצתו וספק אם היה ששים בתערובת – האם אמרינן ספקא דרבנן לקולא?

6. דין חוזר ונעור

- א. איסור שנתבטל, כגון שהיה ששים ונתוסף בו אח"כ מן האיסור הראשון, האם הוא חוזר ונעור? - כתוב את שיטות הראשונים וטעמו של כל אחד מהם? וכיצד פוסק הרמ"א להלכה ומהי דעת הש"ך בזה?
ב. האם יש הבדל בין נודע או לא נודע בינתיים? ובמה זה שונה מתחיבת כף של איסור שתי פעמים לאותה הקדירה?

עמוד 2 מתוך 4

7. ספק ספיקא

- האם אומרים ספק ספיקא במקרים הבאים:
- א. כאשר יש לתלות באיסור יותר מאשר בהיתר, או בדבר שאינו שכיח?
 - ב. במקום שאפשר לברר את הספק האם חובה לברר?
 - ג. האם אומרים ספק ספיקא כשיש חזקת איסור?

חלק ב' – בקיאות

יש לענות על 2 שאלות מתוך 3 שאלות
יש לציין את דעת השו"ע, הרמ"א, ונו"כ.

8. כבוס כמבושל.

- א. נמצאה חתיכת בשר כשרה כבושה יחד עם חתיכת בשר טרפה וספק האם הכבישה התחילה לפני עשרים וארבע שעות או בתוך עשרים וארבע שעות האם חתיכת הבשר מותרת? (יש להביא דעת רמ"א, דעת הט"ז וראייתו, ויישוב הנקודות הכסף).
- ב. כיצד יהיה הדין בחתיכת בשר שיש ספק אם נכבשה בחלב שיעור כבישה - האם חתיכת הבשר תהיה מותרת באכילה, בהנאה, ובבישול? נמק!
- ג. כבד ששהה במקרר בתוך אריזתו - יחד עם דמו - למעלה מעשרים וארבע שעות האם ניתן להכשירו בצלייה או שמא נטרף?

9. העלאת בשר וגבינה על שולחן אחד.

- א. מהי סיבת האיסור בהעלאת בשר וגבינה על שולחן אחד?
- ב. באיזה בשר אסור ובאיזה שולחן? פרט.
- ג. מי הם האסורים בזה? ומהם ההיתרים שנאמרו בעניין?
- ד. מה הדין כשאחרים יושבים ג"כ באותו שולחן?

10. דין טעימה במקום איסור.

- אדם המסופק בתבשיל שברשותו אם התערב בו איסור מסוים:
- א. האם מותר לו לטעמו כדי לבדוק אם התערב בו איסור זה?
 - ב. האם ניתן להסתמך על 'נוכרי אומן' באותו ענין?
 - ג. האם במקרים מסוימים ניתן לסמוך על טעימת ישראל? פרט.
 - ד. האם יש לחלק בין טעימה בלשון לבין בליעת המאכל?

חלק ג' – יישום

יש לענות על 2 שאלות מתוך 3 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

11. זוג צעיר אפה ביום שישי בביתו בורקס תפוחי אדמה בתבנית פרווה שהוכנסה לתנור חלבי בן יומו. לא היה להם פנאי לסיים את האפייה בביתם, מכיוון שמיהרו לנסוע להורים לשבת, כאשר הגיעו לבית ההורים הם סיימו את אפיית הבורקס. אלא שבטעות עשו זאת בתנור בשרי בן יומו.
א. מה דין הבורקס והאם ניתן לאוכלו עם בשר או חלב?
ב. מה דין התבנית והתנור הבשרי?
כתוב את הדיון לשיטות השו"ע והרמ"א?

12. קבוע ופריש.

באחת הערים בישראל נתגלה מקרר גדול של בשר נבלות וטרפות שהובא מהשטחים. המקרר שייד לרשת של בשר הכולל גם חנויות של בשר כשר, ויש חשש שהבשר הטרף הוכנס גם לחנויות הכשרות. הדבר נתגלה לאחר שהציבור כבר קנה מהחנויות הכשרות, ולאחר שבישלו אותו לכבוד החג הקרב. הדבר עורר סערה בציבור הקונים ושאלו: מה דינו של הבשר שקנו ובשלו? מה דינם של הכלים שבישלו בהם את הבשר הנ"ל?
חוה דעתך על פי דיני קבוע ופריש.

13. צליית כבדים.

ראובן משמש כמשגיח באחת המסעדות במרכז הארץ. באחד הימים הוצרך ראובן להעדר מן המסעדה בשעות הבוקר. בשובו למסעדה מצא כי הכבדים נצלו על ידי עובד שאינו בקי בהלכה כלל.
א. חלק מהכבדים טוגנו על רשת מנוקבת יחד עם בשרים (מעורב ירושלמי). מה דין הכבדים והבשר לכתחילה ובדיעבד?
ב. חלק מן הכבדים נצלו על פלנציה (משטח חשמלי רותח שטוח - וכל דם שיוצא מן הכבד מיד נשרף מחמת החום הגדול של המשטח). האם הדבר מותר לכתחילה?
ג. חלק מן הכבדים בושלו במחבת בשמן עמוק יחד עם ריאה. מה דין הכבדים? הריאה? והמחבת?
ד. חלק מן הכבדים נצלו בתוך התנור ביבש על גבי תבנית אפייה לא מחוררת. מה דין הכבדים? התנור? והתבנית?

* * *